

2. A – Základy zahradnictví

❖ ÚKOLY PRO OBDOBÍ - 2. - 7. 2.:

1) Učební text na stránce 2 – 4 si přepište do sešitu

2) Nastudujte si témata:

- Vegetativní rozmnožování - přímé:
 - řízky
 - oddělky
 - odkopky
 - hřížení
 - šlahouny
 - dělení trsů
 - dceřiné hlízy a cibule nebo jejich dělení
 - viviparie
 - meristémy

➤ Při studiu používejte:

- 1) následující **učební text** (str. 2 - 4)
- 2) **učebnice** pro SŠ nebo SOU (Základy zahradnictví, Zahradnická výroba)
- 3) *internetové zdroje*

Vegetativní rozmnožování

- je rozmnožování pomocí částí rostlin
- odebírají se z tzv. matečné rostliny, u které je důležitý:
 - zdravotní stav
 - odrůdová pravost
- používá se u druhů a odrůd, které:
 - tvoří málo nebo žádná semena
 - semenem nepřenášejí žádané vlastnosti rodičů
 - se tímto způsobem množení množí lépe a rychleji

Vegetativní rozmnožování přímé

1) Řízky:

- oddělené části rostlin, které jsou schopné vytvořit chybějící orgány a tím vyrůst v novou rostlinu
- používá se často v květinářství a sadovnictví
 1. kořenové
 2. listové
 3. stonkové:
 - dřevité
 - bylinné
 - vrcholové
 - osní
 - s patkou

2) Oddělky

- využívá zejména v ovocném školkařství k množení podnoží
- matečná rostlina se v předjaří sestříhne asi 3 – 5 cm nad zemí
- z adventivních pupenů začnou vyrůstat letorosty, které se během léta 3x nahrnou zeminou
- letorosty zdřevnatí a v nahrnuté půdě zakoření.
- na podzim se zakořenělé výhony odstříhují

3) Odkopky

- vyrůstají nové rostliny z adventivních pupenů na kořenech
- př. u švestky domácí a u některých stromů a keřů

4) Hřížení

- výhon se v předjaří ohne do připravené jámy, přiháčkuje se a zasype zeminou tak, aby vrchol byl nad zemí
- během vegetace výhon v půdě zakoření
- na podzim nebo na jaře se půda odhrne a zakořenělý výhon se odstříhne od matečné rostliny

5) Šlahouny

- nadzemní odnož zakončená mladou rostlinou, která se po zakořenění může odsadit
- používá se např. u jahodníku, sleziníku nebo zelence

6) Dělení trsů

- trs rostliny se vykope ze země a rozdělí se na několik menších částí s kořeny a zasadí
- často se používá u trvalek

7) Dceřiné hlízy a cibule nebo jejich dělení

- každá oddělená část musí mít vegetační vrchol a podpučí (u cibulí) nebo zárodky kořínků (u hlíz)

8) Viviparie

- na listech či jiných částech matečné rostliny se tvoří mladé rostliny, které oddělíme nebo sami odpadnou a dále je pěstujeme
- př.: *Bryophyllum daigremontianum*, *Asplenium viviparium*

9) Meristémy

- pomocí tzv. mikrořízků (vypreparovaná dělivá pletiva z vrcholů stonků nebo kořenů, případně z postranních pupenů)
- v kultuře *in vitro* (v laboratorních, sterilních podmínkách na živném médiu)
- nejprve se tvoří shluky nediferencovaných buněk, po čase dochází k jejich diferenciaci na pletiva a rostlinné orgány a ke vzniku mladých rostlinek
- když se dostatečně vyvinou a narostou, přenesou se do skleníku, přesadí do substrátu a dopěstují stejným způsobem jako semenáčky rostlin
- je to metoda technologicky a ekonomicky náročná, ale lze tímto způsobem namnožit velmi velké množství zdravých rostlin (někdy i u druhů a kultivarů jinak obtížně rozmnožitelných)

POUŽITÉ ZDROJE A DOPORUČENÁ LITERATURA:

- DAVIDOVÁ, Pavla. Základy zahradnictví. Ostrava: Střední zahradnická škola, 2010. 85 s.
- POKORNÝ, Josef. Základy zahradnické výroby: pro odborná učiliště. 1. vyd. Praha: Septima, 2003. 104 s. ISBN 80-7216-181-4.
- TEKSL, Milan a kol. Pěstování rostlin 1: učebnice pro střední zemědělské školy. Vyd. 2. Praha: Credit, 1999. 300 s. ISBN 80-902295-7-3.